

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри слов'янської філології
та загального мовознавства

 С.Д. Абрамович

“ 29 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

для підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

за освітньою програмою *Мова і література (польська)*

спеціальності *014.02 Середня освіта (Мова і література (польська))*

галузі знань *01 Освіта*

мова навчання *польська*

2019-2020 навчальний рік

Розробники програми: Н.О. Стахнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Ухвалено на засіданні кафедри слов'янської філології та загального мовознавства

Протокол № 8 від «29» серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник
групи забезпечення освітньої програми

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія польської мови” є поглибити знання студентів з історії слов’янських мов, які вони вже отримали, послідовно показати, які фонетичні та морфологічні процеси пройшли у польській мові, як змінювалася лексична система польської мови на протязі історії її розвитку; ознайомити студентів з історією розвитку польської мови від найдавніших часів і до сьогодення; з історією розвитку літературної польської мови, умовами її функціонування та джерелами її вивчення в різні історичні періоди; подати основи історичної граматики польської мови, навчити пояснювати сучасні фонетичні та граматичні процеси через призму історії мови.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Історія польської мови” є вивчення внутрішніх закономірностей розвитку польської мовної системи в діахронії, встановлення основних тенденцій її розвитку на всіх рівнях мовної системи (фонетичному, морфологічному, словотвірному, синтаксичному, лексичному); вивчення впливу зовнішніх (екстралінгвістичних, соціолінгвістичних і т.д.) факторів на розвиток системи польської мови; навчити студентів пояснювати мовні факти та явища в діахронії, допомогти їм зрозуміти основні закономірності розвитку фонетичної, лексичної та граматичної системи польської мови.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- ✓ періодизацію розвитку польської мови, характеризувати різні періоди її розвитку;
- ✓ основні закономірності розвитку фонетичної, морфологічної та лексичної систем польської мови;
- ✓ основні фонетичні процеси польської мови;
- ✓ морфологічні зміни польської мови та їх розвиток від найдавніших часів і до наших днів;

вміти:

- ✓ читати та аналізувати давньопольські тексти, визначити тип правопису;
- ✓ пояснювати фонетичні зміни у давньопольській мові та пояснювати сучасні явища з точки зору діахронії;
- ✓ пояснювати морфологічні зміни та сучасний стан словозміни у польській мові.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання	VI
Семестр вивчення	7
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	48
Лекційні заняття	20
Практичні заняття	28
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	72
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. Статус дисципліни: нормативна, професійної підготовки

4. Передумови для вивчення дисципліни: практика усного і писемного мовлення польської мови, вступ до мовознавства, теоретична граматики польської мови, фонетика польської мови, історія Польщі

5. Програмні компетентності навчання:

ЗК 06 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ПК 5 Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання іноземної мови й зарубіжної літератури.

ПК 10 Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ПК 15 Уміння визначати суспільні функції мови, встановлювати залежність розвитку мови від стану суспільства; роль мови у формуванні етносу і співвідношення мови та культури.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРУ 3 Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 4 Визначає еволюцію світових мов як систем; зв'язок мови і мислення, мови і мовлення, мови та писемності; мовні сім'ї та групи, мовні системи та підсистеми; основні теорії та напрями розвитку галузей мовознавства.

ПРУ 5 Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

7. Засоби діагностики результатів навчання: екзамен, комплексний екзамен

8. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Historia języka a gramatyka historyczna – przedmiot badań.	2						
Тема 2. Pochodzenie języka polskiego i jego miejsce wśród języków europejskich. Periodyzacje dziejów polszczyzny. Nowe propozycje periodyzacyjne	2						
Тема 3. Czynniki sprawcze rozwoju polszczyzny w poszczególnych dobach	2						
Тема 4. Kształtowanie się ortografii polskiej	2						
Тема 5. Zmiany ilościowe leksyki polskiej. Zmiany jakościowe słownictwa	2						
Тема 6. Wpływy obce na język polski	2						
Тема 7. Obrońcy języka polskiego w różnych okresach historycznych. Walka o język polski w okresie zaborów	2						
Тема 8. Ekspansja stylu naukowego i urzędowego w XX wieku. Rozwój normy językowej w odmianie literackiej polszczyzny	2						
Тема 9. Onomastyka jako źródło wiedzy o polszczyźnie. Gramatyki i słowniki języka polskiego.	2						
Тема 10. Polityka językowa: działania instytucji kulturalnych, państwowych na rzecz polszczyzny	2						
Тема 11. Gatunki wypowiedzi w tekstach staropolskich		2					
Тема 12. Rozwój ortografii polskiej (na podstawie wybranych tekstów staropolskich)		2					
Тема 13. Najważniejsze cechy językowe (fonetyczne, morfologiczne i składniowe) <i>Bogurodzicy</i> .		2					
Тема 14. Roczniki i kroniki. Hagiografia		2					
Тема 15. Kontakty polsko-czeskie na		2					

tle literatury biblijnej, np. <i>Biblii królowej Zofii</i>							
Tema 16. Apokryfy - <i>Rozmyślanie przemyskie</i> (Rozmyślanie o żywocie Pana Jezusa)			2				
Tema 17. Traktaty „dobrego umierania” – <i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>			2				
Tema 18. Archaizmy w tekstach religijnych			2				
Tema 19. Rozwój druku i drukarni a kształtowanie się literackiej polszczyzny w XVI w			1				
Tema 20. Cechy barokowego stylu retorycznego			1				
Tema 21. Elementy języka perswazji w <i>Kazaniach sejmowych</i> ks. Piotra Skargi (formy trybu rozkazującego, apostrofy, alegorie, zasada decorum)			1				
Tema 22. Prasłowiańskie zapożyczenia odziedziczone przez polszczyznę			1				
Tema 23. Staropolskie słownictwo w zakresie nazwy pokrewieństwa, urzędów, itp			1				
Tema 24. Wybrane pola semantyczne słownictwa średniopolskiego i nowopolskiego			1				
Tema 25. Geneza i historia nazwisk polskich			1				
Tema 26. Wyrazy zapożyczone w języku polskim; tło historyczne (społeczno-kulturowe)			1				
Tema 27. Wpływy łaciny na język polski			1				
Tema 28. Wpływ języka niemieckiego na polszczyznę w różnych czasach historycznych			1				
Tema 29. Wpływ innych języków słowiańskich na polszczyznę (m.in. czynniki fonetyczne i leksykalne)			1				
Tema 30. Bohemizmy w języku polskim (na przykładach z różnych podsystemów).			1				
Разом за змістовим модулем 1	120	20	28			72	

9. Форми поточного та підсумкового контролю: Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та письмовому, програмованому, практичному і тестовому контролю.

10. Kryterii oцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (50 балів)		Самостійна робота	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)		10	40	100
Поточний контроль	МКР			
25 балів	25 балів			

11. Рекомендована література:

Основна:

1. J. Strutyński, Elementy gramatyki historycznej języka polskiego, Kraków 1996 (i wyd. nast.).
2. J. Strutyński, Podstawowe wiadomości z gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego, Kraków 1979 (i wyd. nast.).
3. B. Walczak, Zarys dziejów języka polskiego, Poznań 1995 (i wyd. nast.).

Додаткова:

4. Лер-Сплавинский Т. Польский язык / Т. Лер-Сплавинский. –М., 1964.
5. B. Dunaj, Język polski najstarszej doby piśmiennej (XII- XIII w.), Kraków 1975.
6. B. Dunaj, Pochodzenie polskiego języka literackiego, „Język Polski” LX, 1980, s. 245-254.
7. J. Godyń, Biblia a polszczyzna, [w:] Wpływ Biblii na literaturę polską, (praca zbiorowa), Kraków 1985, s. 143-161.
8. J. Godyń, Błędy językowe „wiecznie żywe”, [w:] W trosce o dobrą edukację. Prace dedykowane Profesor Jadwidze Koralikowej z okazji czterdziestolecia pracy naukowej, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2009, [s. 1-23].
9. J. Godyń, Elementy polszczyzny regionalnej w strukturze barokowych wierszy, [w:] Polszczyzna regionalna w okresie renesansu i baroku, pod red. H. Wiśniewskiej, Wrocław 1984. s. 69-81.
10. J. Godyń, Bohemizmy w Eklezjastyce (Kraków 1522) w przekładzie Hieronima z Wielunia, [w:] Rzeczy minionych pamięć. Studia dedykowane Profesorowi Tadeuszowi Ulewiczowi w 90. rocznicę urodzin, pod red. A. Borowskiego i J. Niedźwiedzia, Kraków 2007, 207-220.
11. J. Godyń, Powstanie stylu biblijnego, [w:] tegoż, Od Adama i Ewy zaczynać. Mały słownik biblizmów języka polskiego, Warszawa 2006, s. 15-18.
12. J. Godyń, Retoryka w pieśni pasyjnej Władysława z Gielniowa, Psalterzu floriańskim i Kazaniach świętokrzyskich (funkcje średniowiecznej interpunkcji), „Ruch Literacki”, XXXVII, 1996, s. 670-683.
13. J. Godyń, Folklor i gwara w pastorałkach karmelitańskich z XVIII wieku, [w:] Z kolędą przez wieki. Kolędy w Polsce i innych krajach słowiańskich, pod red. T. Budrewicza, S. Koziary, J. Okonia, Tarnów 1996, s. 263-271.
14. M. Karaś, I Historia języka polskiego w ujęciu Zenona Klemensiewicza, „Poradnik Językowy” 1970, s.139-150.
15. E. Ostrowska, Bogurodzica – najstarszy wiersz polski, [w:] таже, Z dziejów języka polskiego i jego piękna, Kraków 1978.
16. E. Ostrowska, Kompozycja i artyzm językowy Kazań świętokrzyskich, [w:] таже, Z dziejów języka polskiego i jego piękna, Kraków 1978.
17. S. Urbańczyk, Bogurodzica. Problemy czasu powstania i tła kulturalnego, „Pamiętnik Literacki” LXIX, 1978, z. 1, s. 35-70.